

DJEČJI PODLISTAK „HRVATSKE RIJEČI“

HRCKO

20. ožujka 2020.

Broj 186

ISSN 1821-3758

9771821375004

Dragi čitatelji *Hrcka*!

Novi broj *Hrcka* najavljuje i novo godišnje doba. Dobro nam došlo proljeće!

Proljeće nam donosi duže dane, ljepše vrijeme, a samim tim i buđenje prirode, ali i nas samih. Vjerujem da se i vi svi veselite proljeću i raznim aktivnostima na zraku. Pokušajte bar u školu ili na izvannastavne obveze ići pješice ili biciklom, učinit ćete dvostruku dobit – za sebe i za naš Planet.

Uz ljepše dane, proljetnice, pa ovoga puta i *Hrcka*, u vjesnike proljeća možemo ubrojati i ljubav. Poznato je da proljeće donosi i ljubav i nove simpatije. Ako ste mislili da će vas ovaj »vjesnik proljeća« zaobići, prevarili ste se. On stiže, prije ili kasnije. No, nećemo u javnosti o tome.

Ožujski broj *Hrcka* nas podsjeća i na korizmu u koju smo već ozbiljno zakoračili. Na dobra djela, žrtvice, pobožnost križnoga puta...

Kad ugrabite slobodnog vremena, pogledajte što se sve krije na *Hrckovim* stranicama.

Pozdrav do travanjskog broja!

Željka

IMPRESUM

Izdavač: NIU »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica

Urednica izdanja: Željka Vukov

Suradnici: Ivana Petrekanić Sič, Bernadica Ivanković, Marina Piuković, Vesna Huska, Katarina Čeliković, Zoltan Sič, Nevena Gabrić, Mirjana Crnković, Slađana i Petar Tikvicki

Lektor: Zlatko Romić

Tehnički prijelom: Thomas Šujić i Jelena Ademi

Ilustracije: Adrijana i Zoran Vukmanov Šimokov

Obrada fotografija: Nada Sudarević

E-mail: hrcko@hrvatskarijec.rs

Podlistak »Hrcko« izlazi uz redovitu potporu Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje

Škola te poziva u krilo

Za koji dan, točnije 1. travnja (nije šala), počinje upis budućih prvša u osnovnu školu. Svi naši dragi prijatelji koji još uvijek nose titulu predškolaca uskoro će se moći pohvaliti i novom titulom – đak prvak. To je velika stvar. Sjetite se samo kako ste se osjećali važno prvoga dana škole.

Tako se u prvi razred osnovne škole u školskoj 2020./21. godini trebaju upisati djeca koja će do 1. rujna 2020. godine imati najmanje šest i pol godina (rođeni do 1. ožujka 2014. godine), odnosno najviše sedam i pol godina. Također, u prvi razred mogu se upisati i djeca koja će do početka školske godine (1. rujna) napuniti šest godina, i to nakon provjere spremnosti djeteta za polazak u osnovnu školu.

Prilikom upisa opredjeljujete se za nastavni jezik. Imamo pravo školovati se na svome materinjem jeziku, stoga možete i svoje prijatelje upoznati s time i pozvati ih u hrvatske odjele. Škole u kojima se može pohađati nastava na hrvatskom jeziku su: OŠ *Matko Vuković*, OŠ *Ivan Milutinović* u Subotici i Maloj Bosni, te OŠ *Matija Gubec* u Tavankutu, OŠ *Vladimir Nazor* u Đurđinu i OŠ *22. oktobar* u Monoštoru. Ako se još negdje prijavi više zainteresirane djece, nastava će se i tamo organizirati. Također, u onim školama gdje ne postoji nastava na hrvatskom jeziku možete odabrati izučavanje predmeta Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture.

Lijepo je biti sa svojim prijateljima, učiti na svom jeziku, a ujedno se družiti sa svima. Budite dio ove sjajne ekipe!

Ž. V.

O prirodi i u prirodi

Učenici trećih razreda u OŠ 22.oktobar u Monoštoru skupa sa svojim učiteljicama **Nevenkom Šifliš** i **Elenom Brdar** obradili su temu *Prirodna kopnena i vodena staništa i životne zajednice*. Tako su učenici saznali tko živi u ovom Specijalnom rezervatu prirode *Gornje Podunavlje* i u *Kopačkom ritu*. U ovome projektu radili su u skupinama, a posjetio ih je i šumar, koji ih je naučio šumskom bontonu, te su i kroz druge predmete obradili biljni i životinjski svijet ovih staništa.

S obzirom na to da učenici trećega razreda u okviru predmeta Priroda i društvo proučavaju stanište i životne zajednice, a imajući u vidu da se njihova škola nalazi u okviru Specijalnog rezervata prirode *Gornje Podunavlje* iskoristili su ovo kako bi unaprijedili svoje znanje. Priznat ćete da ovakvi sati zvuče zabavno.

Svoje snage udružili su učenici 3. a odjela koji pohađaju predmet Hrvatski jezik s elementima *nacionalne kulture* i učenici 3. b odjela koji su na cjelovitoj nastavi na hrvatskom jeziku. Stoga je projekt obuhvatio i stjecanje znanja o Kopačkom ritu, kao prirodnom bogatstvu Hrvatske.

Samo mali dio onoga što su naučili podijelili su s nama.

Šumska rovčica

Šumska rovčica je sitna životinja, mesojed i bubojed. Uglavnom se hrani insektima, puževima i crvima. Ako ostane bez hrane, šumska rovčica može najduže živjeti pet sati.

Anđela Orešković 3. a

Veliki borak

Veliki borak je izuzetno korisna biljka u prirodi, jer upija velike količine plina metana, koji se može naći u močvarama i tako pročišćuje zrak na mjestima u kojima se nalazi. Visok je od 30-50 cm, a širok može biti od 1 do 3 cm.

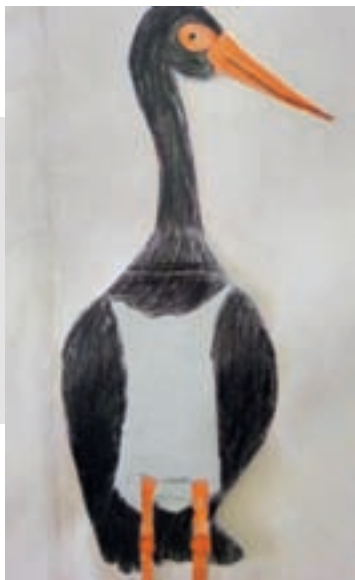
Nemanja Đurin 3. a

Park prirode Kopački rit

U Kopačkom ritu zabilježeno je 280 vrsta ptica. Od tog broja, njih oko 130, su redovite ili povremene gnjezdarice. Kopački rit najpoznatiji je po velikom broju vrsta ptica koje se tu gnijezde, a neke od njih su: siva čaplja, čaplja danguba, bijela čaplja i druge vrste. One gnijezda podižu jedna iznad drugih, ovisno o vrsti.

Ivona Pejak 3. b

Crna roda

Crnim rodama perje je crno s ljubičastim, zelenim i bakrenim nijansama. Jako se mali broj ljudi može pohvaliti da je nekada vidio Crnu rodu, jer su jako stidljive i izbjegavaju ljude. Ona je ugrožena vrsta.

Melita Terzić, 3. a

Vjeverica

Kada je vjeverica uplašena ili osjeća da je u opasnosti, ona će u početku ostati mirna, nepomična. Ako je na zemlji, popet će se na obližnje, sigurno drvo. Ako je već na drvetu, zaokružić će stablo i pritisnuti ga nasuprot korijena drveta i čvrsto ga držati svojim tijelom.

Mio Ivakić 3. a

Lopoč

Lopoči su zaštićena vrsta. Cvijet i list lopoča plutaju na površini vode. Imaju dugačku stabljiku, a korijen dopire do mulja.

Milica Šarković 3. b

stiholjupci

Danas svi znamo u svakom trenutku koliko je sati. To možemo pogledati na mobitelu, tabletu, računalu, zidu... Ali, kad imaš sat s pticom koja se javlja svaki sat, to je doista posebna stvar.

Tiktalica

U mom satu
zaključana
živi ptica
Tiktalica.
Tu tuguje
svakog dana
za slobodom
drugih ptica.
I tu ona
vječno sanja
oblake
bijeke skute
i vjetrova
šaputanja
niz seoske

uske pute...
Pa bi htjela
Tiktalica
da otvorim
vrata sata,
da je pustim,
da odleti
do nevida
nepoznata!...
I zato ona
svakog minuta
ključne u vrata
šezdeset puta...

Šimo Ešić

KNJIGA baš za mene

ZOE TUCKER, ZOE PERISICO:

GRETA I DIVOVI

Vjerujem da ste svi čuli za djevojčicu Gretu Thunberg, čiji je hrabri govor pred švedskim parlamentom o globalnom problemu klimatskih promjena odjeknuo diljem svijeta, te je nominirana za Nobelovu nagradu za mir. Ako i niste, predlažem vam da svakako pročitate slikovnicu **Greta i divovi** koja je nastala inspirirana životom hrabre **Grete**, poznate švedske okolišne aktivistice.

U slikovnici Greta živi u predivnoj šumi okružena šumskim životinjama koje su zabrinute, jer im prijeti opasnost od divova. Greta je znala da divovi postoje, no sada su postali izrazito nasrtljivi. Počeli su sjeći stabla kako bi izgradili kuće. Zatim su posjekli još stabala i izgradili još veće kuće. Kuće su prerasle u naselja, a naselja u gradove, sve dok šume nije gotovo posve nestalo. Greta se pitala kako je moguće da su pohlepni divovi zaboravili na sve ljepote šume i na njezine stanovnike? Ona čuje vapaj životinja i zna da im mora pomoći, ali pita se kako. Na sreću, ima ideju. Kakvu, pročitate u slikovnici *Greta i divovi*.

Rič o svetnjači

Ja sam svetnjača. U meni se čuva sveta voda. Kad dica idu na spavanje, kad koja čeljad ide digod, jel kad se kogod boji čega, od baće i nane dobiju blagoslov sa svetom vodom iz mene. Oma se lipče spava! Ja sam svetnjača. Stojim oma pored vrata. Veći i lipči svetnjača ima u crkvi, al ja sam čuvarica doma – podsićam svu čeljad da se prikriži i Bogu pomoli.

Ja sam svetnjača. Nisam čudesna, već imam u sebi svetu vodu koja nas sića da naš Bog čini čuda. Kad me vidiš, čiste oprane ruke malo umoči, prikriži se lipo i pridaj Bogu sve – strava nema i čudo mož početi!

SVETNJAČA – porculanska posudica za svetu (blagoslovljenu) vodu koja stoji obješena u blizini sobnih ulaznih vrata

ČELJAD – ukućani, domaće osoblje, obitelj, puk

DIGOD – negdje

KOGOD – netko

BAĆO – otac

NANA – mama, majka, mati

OMA – odmah

STRA – strah

HRVATSKI JEZIK

Piše: Mirjana Crnković

Oko 90, 90-ak i 90.

Tvorenice koje označuju približnu količinu i u kojima je prva sastavnica broj, pišu se sa spojnicom: 200-tinjak, 30-ak, 50-ih godina. Iza spojnice zapisuje se samo ono što ne pripada osnovi te, ako osnova završava na t, ne treba t ponavljati i u nastavku. Umjesto 10-tak, 50-tih treba pisati 10-ak, 50-ih.

Osim toga, redne brojeve iznad 10 zapisivati ćemo točkom, a glavne brojeve pisat ćemo bez točke. Pri pisanju rednih brojeva točkom nema potrebe zapisivati i njihove nastavne pored crticom, jer točka već nagovještava da je riječ o rednom broju koji ima nastavak -i.

Pravilno zapiši sljedeće riječi brojevima.

četrdesetih – _____

šezdesetak – _____

trideseti – _____

osamnaesti – _____

petog – _____

Riješenije: 40-ih, 60-ak, 30, 18, 5.

UPOZNAJMO VRŠNJAKE

Zovem se **Dario Vujković**

Učenik sam drugog razreda OŠ *Pionir* u Žedniku.

Obitelj: tata **Damir** (38), mama **Sanela** (36), brat **Boris** (7)

ILI – ILI:

slano / **slatko**
voće / **čokolada**
računalo / društvena igra
stan / kuća
tenisice / cipele
meso / povrće
zima / **ljet**
dan / noć
pješačenje / **bicikl**
jabuka / **banana**
crvena / **plava**
film / knjiga

tamburaši / zabavljaci
tjelesni / matematika
pjevanje / **plesanje**
pizza / paprikaš
kemijska / **olovka**
čokolada / vanila
gazirano / negazirano
pas / mačka
selo / **grad**
odbojka / **taekwondo**
kazalište / **film**
jesti / kuhati

PREPORUČAM:

knjiga:

Hans Christian Andersen:
Kraljevna na znu graška

pjevač:

Baka Prase

pjesma:

Voyage

film:

Spider-Man

kompjutorska igrica:

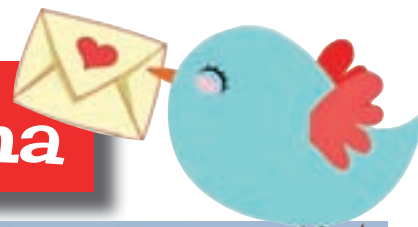
Fortnite

Volim: sport

Ne volim: produžene sate u školi

Draga Anči!

Zbilja si nemoguća! Uistinu sam ti povjerovala svaku riječ. Uživala sam u svakoj novoj rečenici kako je tvoje pismo o Veneciji teklo! Ti ćeš jednom biti prava spisateljica, pazi i pamti što sam ti rekla! Možda sam malo naivna, ali jako mi se svidjelo sve što si pisala. Malo sam posumnjala kad si stavila srce kraj imena Giovanni, a znam da ga inače stavljaš kraj imena B... (Uh, skoro sam otkrila – zaboravila sam da i pored našeg opreza, pismo može pasti u ruke pogrešnih osoba, mog Markeca, npr.). Možda je miris njegove kose ipak neodoljiv? Meni se po opisu već dopao. Opet mi se zaredali dani bez putovanja. Nijedan izletić nikako da »padne«. Bila sam bolesna i prekrasna mjesta gledala na telki i na Yu Tubeu samo. Kako mi nije palo na pamet da ja tebi nešto izmislim, kao ti meni? Hi-hi – možda jednom.

Negdje sam ipak bila: mama je vozila moje teta Ivanu i sekicu Mariju u Novi Sad u dječju bolnicu – na kontrolu samo, ne brini se. Dok su one tamo čekale nekoliko pregleda, namolila sam mamu da se odvezemo do Petrovaradina. Bila sam tamo kao mala i ne sjećam se ničega, a na netu sam vidjela da na petrovaradinskom vidikovcu ima dvije jako zanimljive stvari koje sam željela vidjeti »uživo«.

Prvo – »petrovaradinski sat«. Sat je oko 1750. godine, skupa s privilegijem »Slobodnog kraljevskog grada« carica Marija Terezija darovala svojim podanicima. Na ovom prekrasnom satu mala kazaljka pokazuje minute, a velika sate. To je bilo zato tako napravljeno da se vrijeme (nekada je bilo dovoljno znati koliko je sati, minute su bile manje bitne nego danas) moglo vidjeti i s lađa koje su plovile Dunavom, pa čak i s druge obale, tj. s novosadske strane. Njima su bili važniji sati, pa je kazaljka koja pokazuje sate veća od one za minute. I još slušaj ovo – sat kada je hladno kasni, a pri lijepom i toplom vremenu žuri – zato ga zovu »pijani sat«.

Drugo, meni još moćnije, jest – *Ograda zaključanih ljubavi*. Ja sam tako smislila, ne znam kako žitelji Petrovaradina zovu ovo slatko mjesto. Na ogradi vidikovca – mjesta odakle se prekrasno vidi Novi Sad (moraš to vidjeti jednom!) – zaljubljeni parovi kače i zaključavaju kantance sa svojim imenima ili nekim datumima, čije ključeve bacaju u Dunav. Time žele pokušati »zaključati« svoju ljubav da zauvijek traje. Kako slatko!!!! Vidjela sam neke natpise i na kineskom, a ima ih puuuuuno, cijelom dužinom ograde oko pedesetak metara – nisam mjerila, to ćemo skupa kad odemo....

Morale smo brzo ići natrag, da mala Marija ne čeka dugo, pa sam samo kroz prozor auta vidjela još fasade petrovaradinskih zgrada i nekoliko fenjera. Za sljedeći put predlažem bar cjelodnevni posjet Tvrđavi, a nešto sam od ljudi oko nas načula i o katakombama pod njom. Psst! To ćemo kad budemo skroz velike – punoljetne.

I, još je ovo važno – Marija je skroz dobro, tek za šest mjeseci nova kontrola. Joj, kad bismo uspjele skuuuupa!

Tvoja Iva!

Ambrozije Šarčević zvani Boza

Hrvatski književnik i narodni preporoditelj
(Subotica, 30. ožujka 1820. – 29. studenoga 1899.)

Upoznajmo se!
Zvali su me Boza, a puno mi je ime Ambrozije. Rođen sam u Subotici,
prije dvjesto godina!
Da, u ožujku mi je rođendan, ali više ne slavim, pa – puno mi je godina.

Moja zanimanja

Gimnaziju sam pohađao u Subotici. Filozofiju i pravo studirao sam u Budimpešti, Velikom Varadinu i Pečuhu. Nakon studija, radio sam kao sudac, profesor, odvjetnik i arhivar. Radio sam u više mjesta po Bačkoj, a drugi dio života proveo sam u Subotici gdje sam se bavio pisanjem i prevođenjem.

Preporoditelj i suradnik Ivana Antunovića

Prije 150 godina tiskan je prvi broj *Bunjevačkih i šokačkih novina*, čiji je urednik bio naš učitelj i preporoditelj **Ivan Antunović**. A ja sam bio njegov suradnik u novinama. Najviše sam se bavio jezikom i sastavio sam *Tolmač* izvornih, književnih i zemljopisnih jugoslavenskih riječi. Taj je rječnik tiskan o trošku novina, iste godine kada je tiskan prvi broj – 1870. godine. Sastavio sam nekoliko rječnika. Inače sam se, osim svojim materinskim jezikom, služio i mađarskim, latinskim, njemačkim i francuskim.

Pisao sam i druge knjige, ali mi je najvažnije bilo da se naš narodni jezik uvede u javne ustanove. Važno je bilo naš narod obrazovati, dati mu škole, ali i knjige, kalendare. Školovan čovjek više vrijedi.

Katarina Čeliković

U Subotici je ovom velikanu 1971. godine otkriven spomenik, djelo hrvatskog kipara **Ivana Meštrovića**.

Dani odricanja iz ljubavi

Draga djeco, evo nas u još jednoj korizmi. Počela je na Čistu srijedu i završit će pred Misu večere Gospodnje na Veliki četvrtak. Vrijeme je pokore, dobrih djela, odricanja. Vjerujem da ste puno lijepoga isplanirali u svojem korizmenom kalendaru. Ne zaboravite da svako odricanje iz ljubavi prema bližnjima postaje blagoslov za obje strane: onoga koji se odriče, kao i onoga za koga se netko odriče. Ne treba sumnjati da je takvo odricanje Bogu drago i da ga rado prima. Želim vam svima radosne i plodne preostale korizmene dane!

Odgovorite točno na postavljena pitanja, a slova pokraj točnih odgovora upišite redom u prazne kvadratiće na dnu stranice. Dobit ćete naziv za četvrtu korizmenu nedjelju koja je pred nama.

1. Koji apostol je bio s Isusom u trenutku smrti?

- Filip	(M)
- Pavao	(N)
- Ivan	(S)

2. Tko je Isusa osudio na smrt?

- Kajfa	(E)
- Poncije Pilat	(R)
- Herod	(K)

3. Poznata pobožnost u korizmi se zove:

- Križni put	(E)
- Devetnica	(A)
- Krunica	(L)

4. Isus je raspet na križu na brdu:

- Kalvarija	(D)
- Cedron	(G)
- Getsemani	(E)

5. Kome je Isus ostavio svoj lik na rupcu?

- Mariji Magdaleni	(B)
- Veroniki	(O)
- Elizabeti	(S)

6. Korizma se drugačije zove:

- Pedesetnica	(C)
- Trodnevica	(U)
- Četrdesetnica	(P)

7. Odrasli pripravnici za krštenje se zovu

- Đakoni	(K)
- Katekumeni	(O)
- Ministranti	(F)

8. Post je obavezan na:

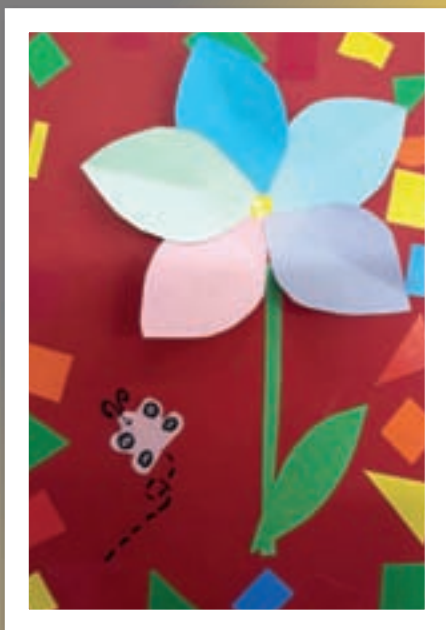
- Veliki četvrtak i Veliki petak	(D)
- Čistu srijedu i Veliku subotu	(H)
- Čistu srijedu i Veliki petak	(S)

9. Boja misnog ruha u korizmi je:

- Ružičasta	(M)
- Ljubičasta	(N)
- Crvena	(E)

10. Križni put ima:

- 12 postaja	(K)
- 13 postaja	(P)
- 14 postaja	(A)

Iva Bačlija, 4.e –
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Jakov Vukov, 2.4–
OŠ Matko Vuković, Subotica

Lea Vojnić – Škola slikanja
HKC Bunjevačko kolo Subotica

Anabela Stantić, 4.e –
OŠ Ivan Milutinović, Mala Bosna

Pavao Piuković, 4.e –
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

David Stantić, 3.e –
OŠ Ivan Milutinović, Mala Bosna

Iva Zlatař, III.b – OŠ *Ivan Goran Kovačić*, Sonta

Anđela Bodiš –
Škola slikanja HKC *Bunjevačko kolo* Subotica

Viktor Mihaljev, III.a – OŠ *Ivan Goran Kovačić*, Sonta

Aleksandra Jović, III.b – OŠ *Ivan Goran Kovačić*, Sonta

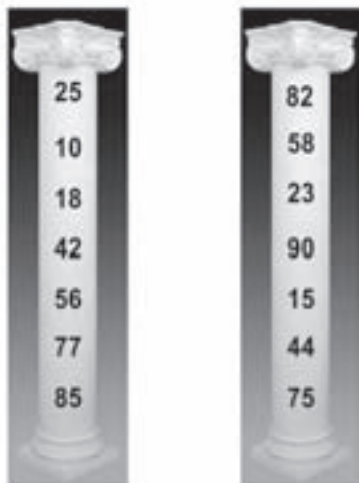
Hana Sič, 4.4 – OŠ *Matko Vuković*, Subotica

Karla Vujković Lamić, 4.4 – OŠ *Matko Vuković*, Subotica

HRCKOVE MOZGALICE

1. Zbroj dva broja treba biti 100. Poveži ih crtom!

2. Što doživljavamo kojim osjetilom? Poveži odgovarajuće pojmove.

Cvrkut ptica
Miris cvijeća
Boju neba
Meku spužvu

vid
dodir
sluh
njuh

3. Što je proljetna ravnodnevica?

- a) Proljetna ravnodnevica je pojava kada je sve ravno
- b) Proljetna ravnodnevica je pojava kada dan i noć podjednako traju
- c) Proljetna ravnodnevica je pojava kada dani postaju duži

4. Kada kalendarski započinje i završava proljeće? Zaokruži točan odgovor.

- a) 21. 3. – 21. 6.
- b) 20. 3. – 20. 6.
- c) 1. 4. – 1. 7.

5. Dopuni rečenice pridjevima. Od zadane riječi osmisli pridjev.

Sjedili smo na _____ klupi i promatrali _____ visibabe.
(drvo) (bijelo)

Kraj njih su nicala _____ ljubice i _____ šafrani.
(ljubičasta) (žuta)

Na _____ stolu nalaze se _____ stolnjak i _____ vaza.
(staklo) (čipka) (šara)

6. Uz pomoć slika riješi križaljku:

Rješenja: 1. 25 + 75, 10 + 90, 18 + 82, 42 + 58, 56 + 44, 77 + 23, 85 + 15; 2. cvrkut ptica – sluh, miris cvijeća – njuh, boja neba – vid, meka spužva – dodir; 3. b); 4. a); 5. drvene, bijele, ljubičaste, žuti, stakleni, čipkani, šarena. 6. Proljeće.

Smijehom do nagrada

HRCKOVI DETEKTIVI

Točan odgovor: Prije 150 godina

Nagrađeni detektivi:

Nikola Tumbas – OŠ Ivan Milutinović, Mala Bosna
Marijan Ivanković Radaković – OŠ Ivan Milutinović, Subotica
Milan Mikulić – OŠ Matko Vuković, Subotica
Ines Vojnić – OŠ Matko Vuković, Subotica
Anja Savadinović – OŠ Ivan Goran Kovačić, Sonta
Marko Vuković – OŠ Ivan Milutinović, Mala Bosna
Teodora Gorjanac – OŠ Moša Pijade, Bereg
Filip Sabo – OŠ Aleksa Šantić, Vajska
Anamaria Begov – OŠ Aleksa Šantić, Vajska
Iva Zlatar – OŠ Ivan Goran Kovačić, Sonta

Nagradno pitanje:

Navedi barem jednu biljku ili životinju
koje su nastanjene u specijalnom
rezervatu prirode Gornje Podunavlje
i u Kopačkom ritu.

Podsjećanje: još punih jedanaest dana traje kviz Gradske knjižnice Subotica za osnovce pod nazivom *Čitam i skitam*. Što znači da imate još malo vremena (do 31. ožujka.) popuniti online upitnik na mrežnoj stranici knjižnice <http://www.subiblioteka.rs/hr/kviz-citam-i-skitam/> kao i obnoviti svoju godišnju članarinu za svega 300 dinara.

A što možete očekivati 2. travnja u podne, za kad je zakaza-

no javno izvlačenje nagrada?

Pa, prije svega 250 nagrada, među kojima je glavna bicikl, a bit će i USB memorija, knjiga, jednodnevnih izleta, paketa slatkiša, grickalica, čipsa, kartona soka, čokoladnog mlijeka, trenirki, majica, ulaznica za kino, Dječje kazalište, ZOO vrt, bazen, školskog pribora, McDonald's obroka, i da ne potrošim sav prostor u članku na nagrade... pogledajte u izlog Knjižnice.

Još jedno podsjećanje da je kviz posvećen smijehu, te uživajte u duhovitim pjesmama, likovima, romanima... Koji su vam predloženi za čitanje u kvizu. Ne zaboravite da je smijeh najbolji lijek, te se stoga često i dugo smijte u društvu a možete i sami. Budite zdravi i veseli.

B. I.

KUPON

Odgovor:

Ime

Prezime

Adresa

Mjesto

Škola

Razred

PROLJETNO ČIŠĆENJE

SASTALE SE , I U DVORIŠTU

I ODLUČILE NAPRAVITI VELIKO SPREMANJE U VRTU.

- AH, KAKO JE OVAJ DONIO PUNO STAROG SUHOG I SMEĆA. TKO ĆE NAS UZETI U

 PA DA POČISTIMO VRT? - REČE .

- JADNO , NE MOŽE PROVIRITI DOK SE ZEMLJA NE „PROČEŠLJA“! - REKOŠE .

- I JA BIH VOLELA POČISTITI STARO I SMEĆE! - PRIDRUŽILA SE .

NJHOV RAZGOVOR ČULA SU I ODMAH PRIONULA NA POSAO. POZVALI SU U POMOC'

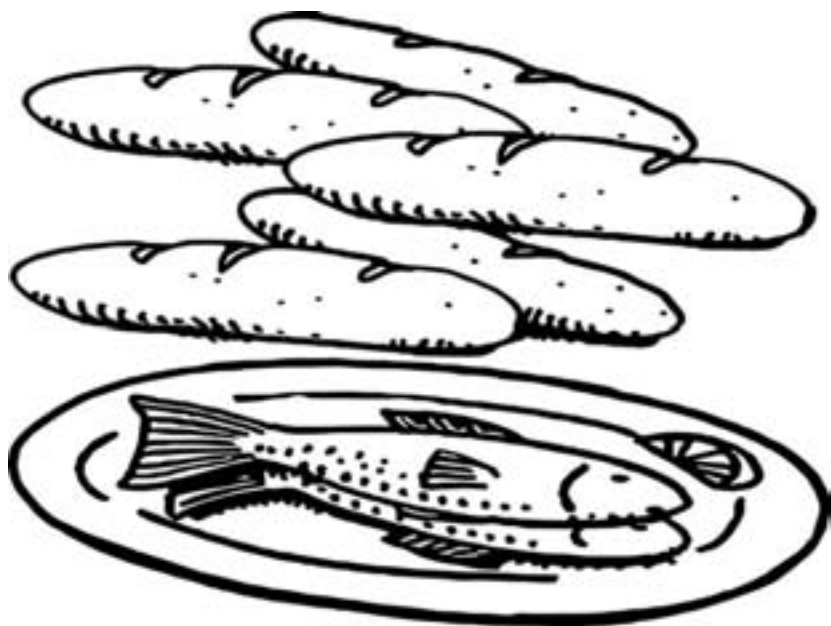
SUSJEDA . ON JE DOGURAO PA SU SVO SMEĆE ODMAH POKUPILI I POSPREMILI.

KADA SU SE MAMA I TATA VRATILI S POSLA I UGLEDALI POSPREMLJENI VRT, BILI SU 😊 TE SU POČASTILI VRIJEDNU DJECU VELIKOM .

KORIZMA JE VEĆ POČELA, PA SAMIM TIME I U NAŠIM VRTIĆIMA. TEŠKO JE RAZUMJETI SVE OVE ZADACE KOJE SU PRED NAMA, ALI VJEŽBANJE OD MALIH NOGU U DOBROTI, LJUBAVI I MOLITVI DONOSI PLODOVE U BUDUĆNOSTI.

POST – KAKO POSTITI DOK SI JOŠ MALI? DJECA KOJA U OBITELJI VIDE ODRASLE KOJI VODE BRIGU O TOME ŠTO SAVLAJU NA STOL, OD MALIH NOGU UČE SE POSTITI. TAKO I VI MOŽETE IZDRŽATI JEDAN DAN BEZ ČOKOLADE ILI NEKOG DRUGOG SLATKIŠA. VAŽNO JE POKUŠATI I U TOME USTRAJATI KOLIKO JE MOGUĆE.

DJELA LJUBAVI – TO JE MOŽDA NAJTEŽA ZADAĆA ZA SVE LJUDE. KAKO POMOĆI DRUGOME? PRVO TREBA OTKRITI KOJA JE OSOBA POTREBNA NAŠE LJUBAVI, PA JOJ POMOĆI AKO MOŽEMO. PRIMJERICE, U VRTIĆU IMAMO KUTIJU U KOJOJ SKUPLJAMO SLATKIŠE KOJIH SMO SE ODREKLI I DAROVAT ĆEMO IH DJECI BEZ RODITELJA.

MOLITVA – OSIM ODLAZAKA NA SVETU MISU I POBOŽNOST KRIŽNOG PUTA, NAUČITE NEKU NOVU MOLITVU OVE KORIZME. EVO MOLITVE ZA LAKU NOĆ:

HVALA TI BOŽE ZA OVAJ DAN,
I DAJ MI NOČAS MIRAN SAN.
OPROSTI MOJE ZLOČE SVE,
OD SVEG SRCA KAJEM SE.
MARIJO MAJKO, UZ MENE STOJ,
ČUVAJ ME, ŠTITI, ANĐELE MOJ!

OBOJI SLIKU

Scena prva: Zbog streptica i još dva virusa (bolesna neka godina!) Sara je puno falila iz škole. Zaredalo se kontrolnih i testova – ne zna se. Prvo ju nije bilo briga par dana, onda je neki alarm počeo zvoniti ispod riđih kovčica i onda se uistinu uspaničila. Kako će sve stići naučiti i odgovarati? Ma nije njoj stalo do ocjena ili takvih gluposti, ali ima nekih putovanja i izleta koje ona sa sekom planira i izlazaka gdje može vidjeti Kristijana, a majčica mila i tajčić dragi neće tolerirati niš' manje od odličnog. Uh. Slijede odgovaranja. Prije odgovaranja, ono najdosadnije – sjediti za stolom i ZBILJA učiti. Mama i tata na kompu i mobitelu u dnevnoj – mora staviti sluške da ih ne čuje kako pričaju jer koliko god su dosadni, zanimljiviji su od... biologije... geografije... povijesti... fizike... zaspali će od nabiranja!

Scena druga: Jure je u krizi. Toliko davno nije vidio Saru da ne može ni misliti, toliko osjećaja u njemu bruji da bi nešto udario da brujanje prestane! Svađao se s mamom i s tatom, ne priča s Matijom i Lukom, a s Bojanom se i skoro potukao neki dan za vrijeme tekme. Osim toga... napravio je nešto čega se zbilja stidi... Nastavnici likovnog se ružno odgovarao. Nije to htio. Jednostavno je iz njega izašlo. Što je ona ljepše s njim pričala i ispitivala ga, on je više stiskao usta u rtu. Zašto mu je crtež i poslije dva sata nedovršen? Zašto nema sjenčenja? Zašto samo te crne debele linije? Ima li nekih problema? Nešto se možda dogodilo u školi, na ulici ili doma? I onda tiho – uz osmijeh razumijevanja na njenom prezgodnom licu – je li se zaljubio možda? To je bila točka pucanja – zgrabio je grubo crtež iz njene ruke, zgužvao ga i odgovorio joj kroz zube: »Što vas briga!«. Pošao je na mjesto i bacio crtež u korpu za otpatke.

Scena treća: Sara nakon odgovaranja tri predmeta u istom danu i tri petice (ne bi to priznala nikad, ali učenje zaista pomaže!) izlazi van iz učionice (tražila se u toalet) i na hodniku vidi nastavnicu likovnog (inače NAJBOLJU NASTAVNICU NA SVIJETU) kako razgovara s nekim dečkom. Znatiželja ju je napala kao opasni virus i prosto je morala zastati da vidi tko je to. Naravno, spretno je i kao skroz nezainteresirano je prošla kraj njih. Jure! Malo su ušutjeli dok je ona prolazila kraj njih, a ona se samo javila i jako požurila (kao svaka fino odgojena cura) u smjeru WC-a. Dok je zatvarala vrata, nagnula se da bolje čuje i odjednom raširila oči od zaprepaštenja. Nastavnica je govorila: »Sad ti opraštam tvoje užasno nepristojno ponašanje, ali sljedeći puta ću te morati upisati i tražiti kaznu. A to što te toliko muči, riješi što prije. Ti si predobar dečko da radiš takve gluposti. Ma koji uzrok imao, razumiješ? Vjerujem u tebe«. Još se više zacrvenio iznutra. Ne bi ju smio ni pogledati da nije rekla: »Glavu gore, Jure. Bit će bolje« i malko mu raskuštrala kosu: »Dobar ti friz«. Sara je u sebi pomislila: »Opa! Zar i mali pravi nevolje? Možda i nije tako mali«...

(vh)

VOLIM VOJVODINU

Ova naša lijepa Vojvodina toliko je bogata i raznovrsna da nam i ovoga puta nije nedostajalo pitanja za kviz. Okušajte se.

1. Kada je izašao prvi broj *Bunjevačkih i šokačkih novina*?

- a) prije 50 godina
- b) prije 100 godina
- c) prije 150 godina
- d) prije 200 godina

Bunjevačke i šokačke novine zamislio je, uredio, pisao i tiskao biskup **Ivan Antunović**, a prvi broj je izašao 19. ožujka. Tako je biskup **Antunović**, iako je mnogo ljudi bilo nepismeno, odlučio svome narodu dati ono što i drugi imaju, a to je nauka i učenost.

3. Koji po redu će ove godine biti održan *Festival bunjevački pisama*?

- a) 10.
- b) 15.
- c) 20.
- d) 25.

Festival bunjevački pisama se svake godine održava u Subotici s ciljem promoviranja i popularizacije nove bunjevačke pisme, a organizira ga istoimena hrvatska glazbena udruga posljednjeg vikenda u rujnu.

2. U općini Subotica samo jedna katolička crkva je »nabijanica«. Koja?

- a) crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije na Bikovu
- b) crkva svetog Roka u Keru
- c) Katedrala svete Terezije Avilske
- d) crkva Marije Majke Crkve u Aleksandrovu

Zbog svog sastava i načina gradnje od nabijene zemlje ova salašarska crkva proglašena je za spomenik kulture u Vojvodini. Gradnju crkve odobrio je Senat Kraljevskog slobodnog grada Subotice prije 99 godina.

4. U kom vojvođanskom mjestu se održava manifestacija *Sremski svinjokolj i kobasicijada*?

- a) u Novom Sadu
- b) u Šidu
- c) u Srijemskoj Mitrovici
- d) u Rumi

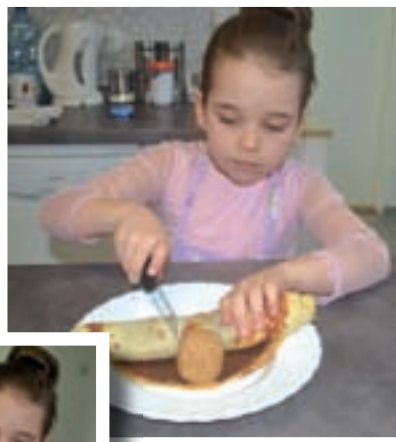
Tradicionalna manifestacija *Sremski svinjokolj i kobasicijada* ove godine je održana 23. put. Cilj joj je očuvati tradiciju srijemskih kolinja i izrade nadaleko čuvene srijemske kobasice. Održava se drugog vikenda u veljači.

Inini mangupski pužići

Priprema:

1. Od smjese za minjone rukom oblikujete glavu puža.
  2. Pečene palačinke namazati tamnim eurokremom i urolati (po dvije u jednu rolnu kako bi bila veća). Na kraj palačinke staviti glavu pužića, kako biste mogli odrezati ju za puževu kućicu.
  3. Pužu staviti šarene čokoladne bombonice kao oči, komadiće čokolade za usta te slane i čokoladne štapiće za ticala.
  4. Po želji po tanjuru pospite šarene mrvice.
- Dobar tek!

Inine mangupske pužiće je za vas pripremila Ina Bačlija. Ina pohađa 1. razred OŠ Ivan Milutinović u Subotici. Pleše hip hop u Plesnom studiju Style, veoma je kreativna, voli matematiku i crtati.

Vrijeme pripreme:
10 minuta

Potrebni sastojci:

palačinke

eurokrem

šarene čokoladne bombonice

smjesa za minjone

čokoladni i obični štapići

čokoladice

šarene mrvice

Hrčkova sveznalica

- Sveže jabuke mogu plutati na vodi, jer 25 posto jabuke čini kisik.
- Najduža ćelija kod sisavaca nalazi se u tijelu žirafe, od lubanje, preko vrata, do dijafragme, a dugačka je 2 metra.
- Najmanji kukci na svijetu su vilinske mušice, koje su dugačke samo 0,2 milimetra.
- Dupini plivaju u krug dok spavaju, s otvorenim okom na vanjskoj strani, čuvajući se tako od grabljivaca.

- Pri dobrom svjetlu, čovjek s oba oka može razlikovati 10.000 nijansi boja.
- Riječ karate na japanskom znači »prazna šaka«.
- Albatros može lebdjeti na zračnoj struji nekoliko dana, pa čak i spavati dok je u letu.
- Oktopodi mijenjaju boju brže od drugih životinja.
- Kameleonu je potrebno oko dva minuta za promjenu, a pojedinim vrstama ribe i do dva sata.
- U Keniji živi četrdesetak grupa naroda, od kojih svaka govori vlastiti jezik.
- Jedna od najpopularnijih lutaka na svijetu je Barbie. Ovu lutku posebnim čini veliki broj zanimljivih činjenica, a ovo su samo neke od njih:
Barbie je osmislila **Rut Hendler** 1959. godine, koja je ovu lutku nazvala po svojoj kćerki Barbari.

- Popularna lutka ima čak pet sestara: Skipper, Tutti, Stacie, Kelly i Chrissy.
- Njen momak Ken mlađi je dvije godine od nje – nastao je 1961. godine.
- Danas se *barbiki* prodaju u više od 150 zemalja svijeta.

Crvencipelica i 7 patuljaka

Uzbudljiva priča o 7 prinčeva koji su pretvoreni u patuljke. Zadaća im je pronaći crvene cipele kako bi

razbili čaroliju te ponovno postali pravi prinčevi. No, ova zadata uopće neće biti laka.

Petar Zecimir 2: Skok u avanturu

Bea, Thomas i zečevi osnovali su improviziranu obitelj no unatoč najboljoj volji Petar se ne može riješiti svoje reputacije nevaljalca. Nakon što napusti vrt i krene u avanturu, Petar se nađe u svijetu u kojem su

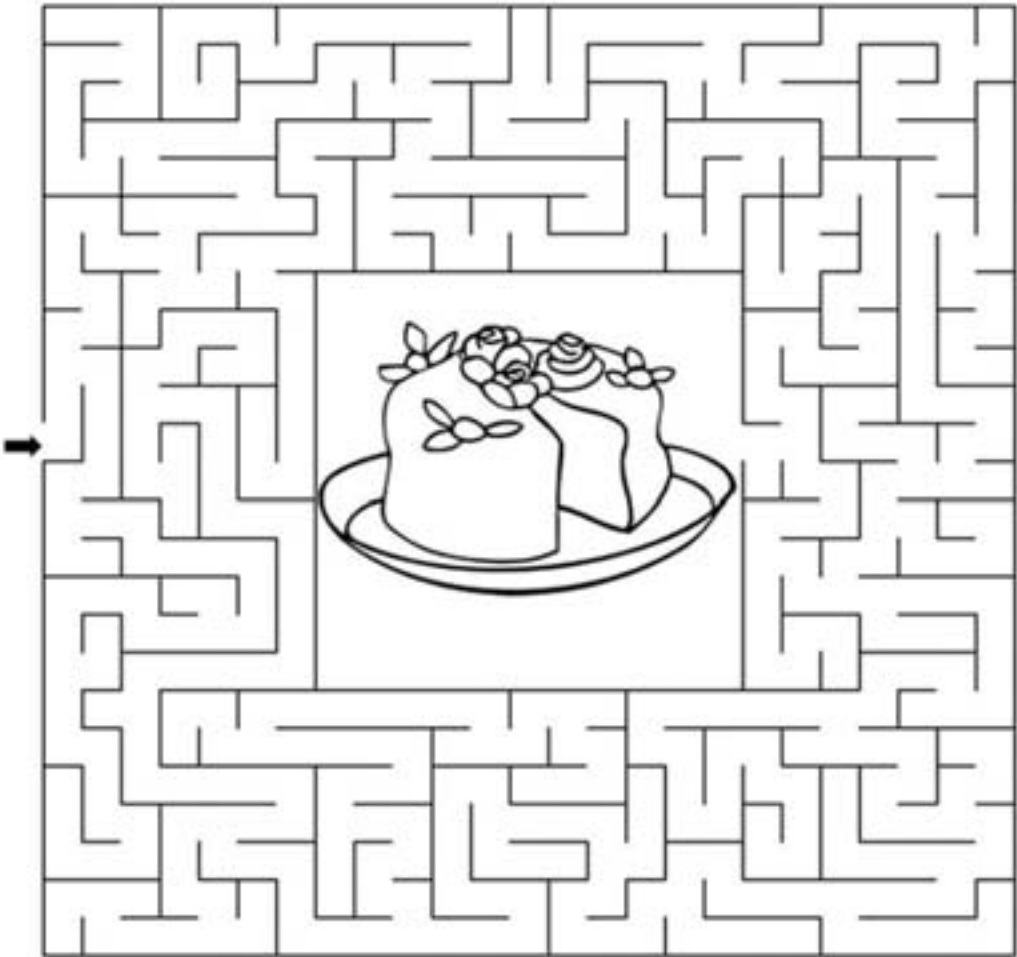
njegove nepodopštine dobrodošle no kada njegova obitelj riskira sve tražeći ga, Petar mora odlučiti kakav zec želi biti.

U osam smjerova pronađi i precrtaj sljedeće pojmove: VETERINAR, FOTOGRAF, TRN, KAMEN, VLAK, MORE, PAS, SNIMATELJ, PILOT, ZEC, MEHANIČAR, PEKAR, DŽUNGLA, RIJEKA, ZID, GRM, PARK.
 Preostala slova dat će konačno rješenje.
 Rješenje upiši u kvadratiće ispod osmosmjerke.

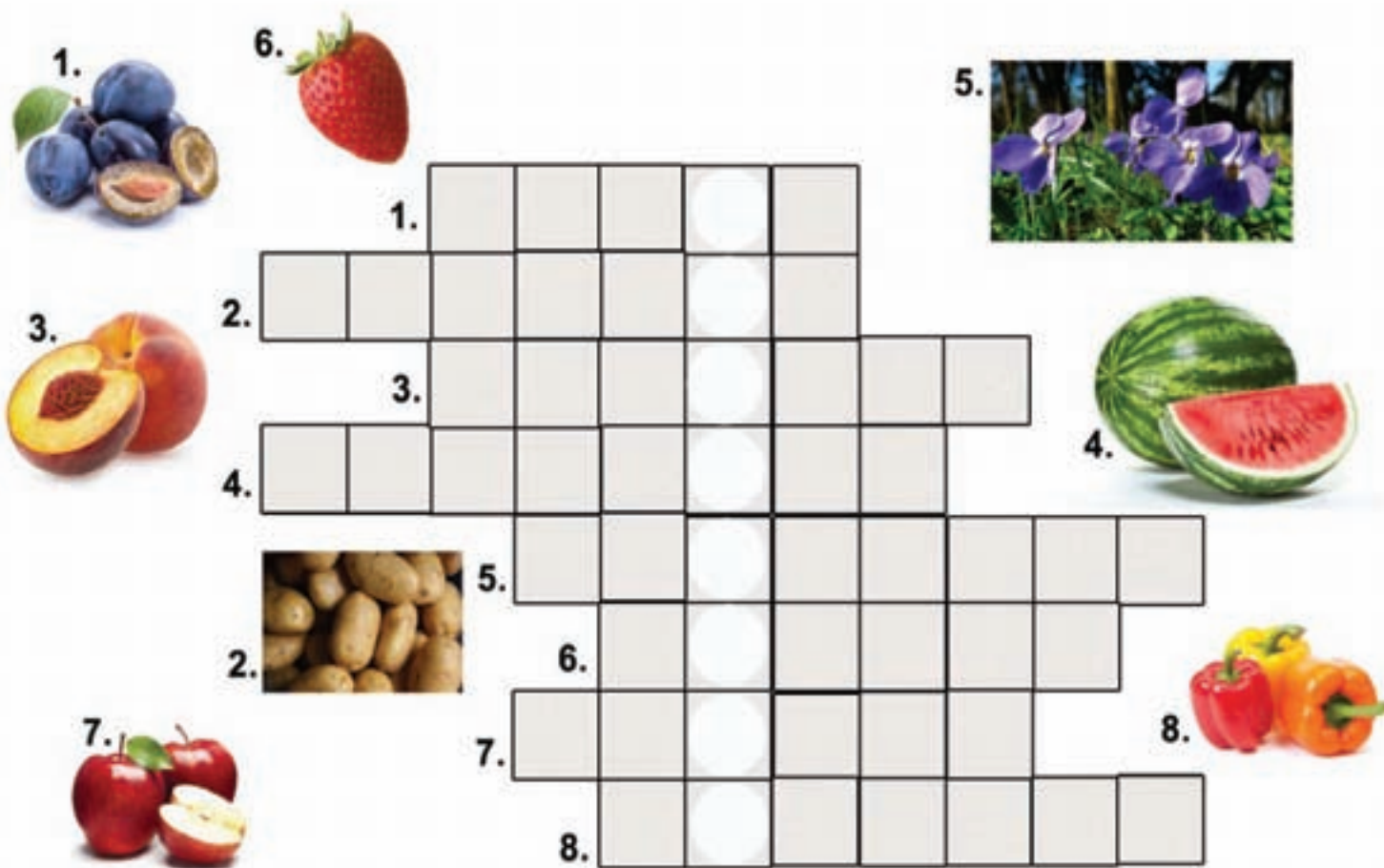
P	R	A	Č	I	N	A	H	E	M
Dž	O	F	Z	A	K	E	J	I	R
LJ	U	E	A	K	N	R	T	N	S
E	C	N	R	R	S	L	I	E	R
T	K	A	G	T	G	A	J	M	A
A	P	A	M	L	O	O	P	A	K
M	E	R	L	P	A	L	T	K	E
I	G	O	D	V	N	E	I	O	P
N	Z	I	D	E	R	O	M	P	F
S	R	A	N	I	R	E	T	E	V

Pronađi put do
torte i oboji crteže!

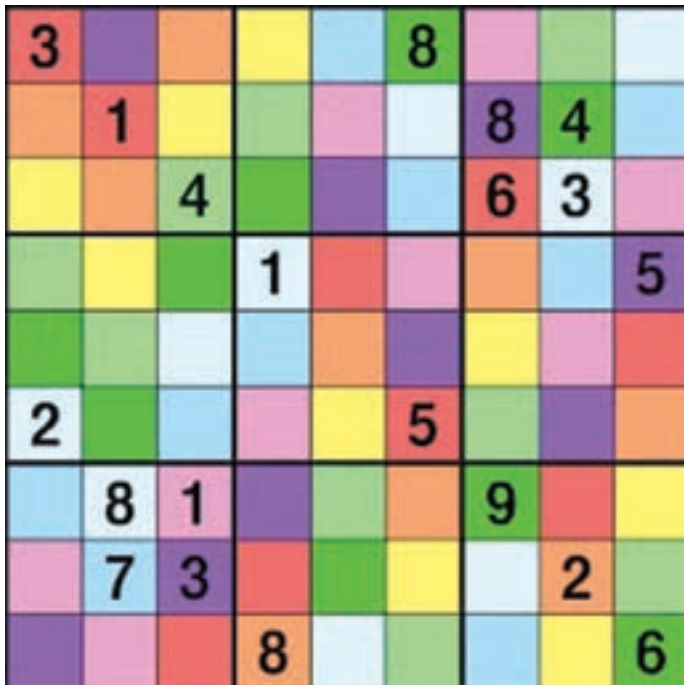
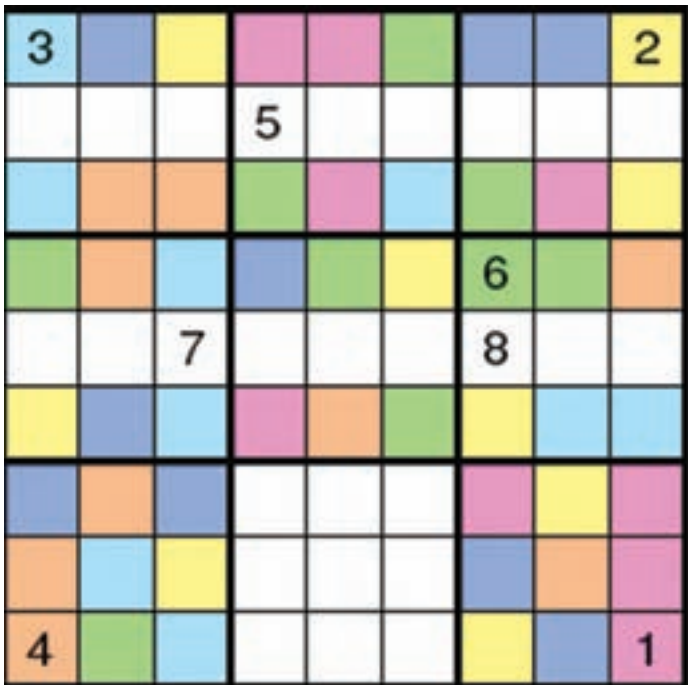

Riješite križaljku prema ponuđenim slikama i u označenim poljima dobit ćete konačno rješenje – ime jedne od najpoznatijih biljki proljetnica.

Riješi »Sudoku« zagonetku:

Pravila: U svakom manjem kvadratu moraju biti brojevi od 1 do 9 bez ponavljanja (matematika nema veze s igrom - nema nikakvog zbrajanja, oduzimanja, množenja...). Također, u svakom vodoravnom i okomitom redu moraju biti brojevi od 1 do 9, bez ponavljanja.

Proljeće, a s njim i nove muke...

Tekst: Slađana
Crtao: Petar Tikvicki

